

havilap
XXIII. évfolyam, 6. szám, 2016. február

Főszerkesztő: Hodossy Gyula
Vezető szerkesztő: Petres Csizmadia Gabriella
Örökös munkatárs: Turczel Lajos
Szerkesztőbizottság elnöke:

Fibi Sándor

Tagok:

Hrbáček Noszek Magdaléna
Kalácska József
Klemen Terézia
Komzsík Attila
Krippel Éva
Novák Mónika
Pázmány Annamária
Szokol Dezső

Nyomdai előkészítés:

Václav Kinga
Gyenes Gábor

Nyomja:

Press Group s.r.o. Banská Bystrica

Kiadja:

Katedra Alapítvány

Felelős kiadó:

Hodossy Gyula

Elérhetőség:

Katedra Alapítvány
Palác Duna Palota,
Galantská cesta 658/2F,
929 01 Dunajská Streda
Tel.: 00421 (0)31 552 90 28
E-mail: katedra@katedra.sk
Honlap: www.katedra.sk

Bankszámlaszám: 1014769018/1111.

Kiadványunkat támogatta a Szlovák Köztársaság Kormányhivatala, a Szlovák Köztársaság Oktatásügyi, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériuma.

KATEDRA

mesaník

ročník XXIII., 6. číslo, február 2016

Vydavateľ:

Nadácia Katedra,
Palác Duna Palota,
Galantská cesta 658/2F,
929 01 Dunajská Streda
Tel.: 00421 (0)31 552 90 28
IČO: 35591609

ISSN 1335-6445 • EV: 611/08

Časopis vychádza s finančnou podporou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR - program Kultúra národnostných menšín 2016. Náklad: 2500 ks

Redakcia / Szerkesztőségünk:

Nadácia Katedra – Katedra Alapítvány.
Palác Duna Palota, Galantská cesta
658/2F, 929 01 Dunajská Streda
Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

Honlap: <http://www.katedra.sk>

E-mail: katedra@katedra.sk
katedra.szerkesztoseg@gmail.com

*Minden jog fenntartva.
Kéziratokat nem őrzünk meg
és nem küldünk vissza.*

A címlapon Zagyi Benjámín felvétele. A felvétel a harmadik Minorma-memortáborban készült, Rimakokaván, 2015-ben.

Ardamica Zorán

Bagdad felé

Egy irodalmár számára mindig övön aluli ütés az olyan felkérés, amikor kedvenc vagy kedves könyvéről kell írnia. A bőség zavara ugyanis gúzsba köti. Na meg a szakmai elvárások – miért éppen ezt vagy amaszt emelte ki, véli szépnek, tartja jónak, hányan fogják miatta cikizni, vajon melyik klikkbe, táborba lehet őt ennek okán beskatulyázni, stb. Ilyen a közeg... Hát, próbáljunk meg most inkább ne is törődni vele. Privát gondom viszont, hogy nekem nincs kedvencem. Vagy ha van, akkor az, amit éppen olvasok, és éppen tetszik is. De amolyan nagy, egész életemet meghatározó kötetet nem tudnék mondani. (Már hallok a közeget, amint számon kéri a romantikus forradalmárokat, nyugatos félisteneket, a kortárs kánonok „kihagyhatatlan” és „megkerülhetetlen” ikonjait, stb., de, mondom, nem érdemes leállni sem katalogizálni, sem pedig beszélni a szubjektív sorrendállítás csapdájába.) Mert mindaz, amit olvastam és tetszett vagy nem tetszett, és tanultam vagy nem tanultam belőle, és nyújtott vagy nem nyújtott ilyen-olyan élményt, együttesen, egymás mellett és összességében gyakorolt rám hatást. Pilinszkyt Radnóti nélkül, József Attilát Kosztolányi nélkül, Morrisont Baudelaire nélkül, Ginsberget Dosztojevszkij nélkül etc. másképpen értelmezném. Sőt, én nem szeretem elválasztani az írott kultúrát a kultúra egyéb megjelenési formáitól, más művészeti ágaktól, hiszen együtt léteznek. Ezért én igazából a rockzene egyes teljesítményeinek is főleg az angol és amerikai 18-20. századi irodalom tükrében tulajdonítok értelmet, a színházban a drámaiság mellett a ritmust találok érdekesnek, egy utca épületei pedig mozogjanak, legyenek képek eltáncolni számomra egy-egy hangulatot. Minden viszonyrendszerekben létezik, vagy azoktól próbál szabadulni. Minden túlmutat

önmagán. A szöveg szintén. Az irodalomtudomány ma leginkább a textust elemzi, ám a könyv tárgyi mivoltában, artefaktumként, vagy már csak a memória ereklyéjeként ugyancsak fontos lehet.

Szívesen emlékszem például egy tán túlságosan jelentősként el nem könyvelt leporellóra. Fentiek után nevezhetném akár kedves könyvemnek. Urbán Eszter: *Hat kis teve kalandja*. Valamikor a 20. sz. ötvenes éveiben adták ki. Halvány emlék, amolyan felsejles. Nem találok a polcokon, sem a lányaim szobájában, sehol. Lehet, hogy a húgom privatizálta, mert ő szintén kedvelte. De most, szombat hajnalban már túl késő vagy még túl korán van telefonálni. A lényeg, hogy a kis tevék elindultak, egyikük-másikuk el-elmaradt, s míg az elején „hat kis teve Bagdad felé ballagott”, a végén már nem voltak hatan. De az is lehet, hogy nem ballagott, hanem baktatott. Csalóka dolgozik a memória. A szavak el tudnak maradozni, mint a tevécskék, csak az érzések maradnak. Ovis, még írástudatlan korunkban ránk tapadnak, majd leválnak. Elpárolog a szöveg, csak az élmény marad, az érzés, hogy jaj, de szerettük! Pedig hát egyik tankönyvben sem talákoztunk később sem a művel, sem a szerzővel. De mi akkor is szerettük! A húgom, én és a még gyermekkorában, születésem előtt elhunyt bátyám. Akit nem ismerhettem, csupán fényképről, de akiről mesélték, hogy ő is imádta, ahogy a hat kis teve Bagdad felé... És, hogy nagyokat kacagott, később pedig már csak mosolyogni bírt a történet hallatán. Ezen a fotón ugyancsak mosolyog, biztos akkor is a tevék kalandjait olvasták neki a szülei. S ami egy beteg gyermek arcára mosolyt csal, az csakis jó lehet! Akármít gondol, könyvel el, vagy akárhogyan értékeli szövegi elemeit a közeg vagy az irodalomtörténet...